

Tatil Zili Çaldı, Kitaplar Rafa! (mı?)

Çocuklar için mayıs ayı ile başlayan tatil havası, karnenin alınması ile resmi bir izine dönüşüyor. Hele hele karne, çocuğun, ailenin ve eğitimcilerin seveceği türden ise tatil artık çocuk için okul hayatında kısıtlanan özgürlüklerine tekrar kavuşması demek oluyor. Halbuki eğitimciler ve ebeveynler, çocuğun bu sınırsız özgürlük yerine kitap okumasını, biraz ders çalışmasını istiyorlar. Peki nasıl olmalı? Tatil için nasıl bir program oluşturulmalı?

Tatilde ders çalışmalı mı?

Tatil zamanında ders çalışmak çocuklar için oldukça sıkıcı ve zorla yaptıkları bir çalışma gibi görünür. Çünkü çocuklar, tatili hak ettiklerini, tüm yıl çok yorulduklarını, tatilde ders çalışmak istemediklerini belirtirler. Belki de bu yüzden çocuğunuza uygun bir yaz planı sağlamadan önce şu noktalara dikkat etmek gerekir:

*Tatilin ilk amacı dinlenmek olmalıdır. Tüm yaz mevsimini akademik hayatın devamı niteliğinde ve yoğunluğunda geçirmek çocuğun yeni döneme hazır başlamasını güçleştirir.

*Sadece karne ve karnede gelen notlara göre yazı planlamak çocuğun tüm sene boyunca gösterdiği çabasını hiçe sayar. Bu nedenle karnede gelen notlara göre değil, çocuğun sene içinde sergilemekte zorlandığı becerilere göre bir plan yapılmalıdır.

*Tatil sürecini planlamadan önce mutlaka anne baba olarak öğretmen ve eğitimcilerden geçen yıla dair bilgi alınmalıdır. Çünkü bazen anne babaların akademik hayatla ilgili görüşleri öğretmeninkiyle uymayabilir.

*Çocuğunuzun ne hissettiğini bilmeniz ve bunu çocuğunuzla paylaşmanız önemlidir. Aksi halde çocuğunuz onun için hazırladığınız yaz planına siz istediğiniz için uyar, bu da onu gelişimini desteklemez. Bu yüzden “Bu sene iyice bir tatili hak ettin, tüm sene çok uğraştın, yoruldu” diyerek başlayın. Böylelikle O da çabasına değer verdiğinizi fark eder.

Tatil sürecinde ders çalışmanın temel amaçları;

- Çocuğun okuma, anlama, muhakeme, aritmetik gibi temel becerilerine dair bilgilerin unutulmasını engellemek,
- Çocuğun gelecek akademik dönemde gerekli olacak becerilerini taze tutmak,
- Uzun bir yaz tatilinden sonra akademik hayata birden bire geçişi kolaylaştırmak,
- Gelişmesi gereken becerileri, stresin daha az olduğu, sınav, not gibi performans kaygısı yaratan etmenler olmadan desteklemek,
- Hepsinden önemlisi, çocuğun bilişsel becerilerinin gelişmesini desteklemeye devam etmek, yaz tatilini dinlenmek olarak değerlendirmek ancak “gelişmenin durmasını” önlemektir. Böyle bakıldığında tatil dönemi, sıkı bir çalışma kampı olarak değil, biten dönemle gelecek dönem arasındaki bağı koparmayacak sağlam bir ip olarak görülmelidir.

Yaz tatilinde ders çalışmak ile ilgili temel prensipler

Yaz dönemi geçmişi temize çekmek için kısa bir zamandır.

Karne notları ve geride bırakılan akademik dönem nasıl olursa olsun, yaz tatili dönemini kurtarıcı bir zaman dilimi olarak görmek hem çocuk hem de aile için stres yaratır. Ne tatil tam anlamı ile dinlenmeye yarar ne de hedeflenen başarıya ulaşılır. Bu dönemin tüm bilgi açığını kapatmak, matematikle ilgili tüm becerileri pekiştirmek için kısa bir dönem olduğunu unutmamak gerekir.

Tatil programı çocuk ile beraber yapılmalıdır.

Tatil döneminin başında, tüm yaz tatilinin nasıl geçeceği, ne zaman nereye gideceğiniz, ne zaman evinizde olacağınız, evinizde olduğunuz dönem içinde nasıl bir günlük plan yapacağınızı çocuğunuzla konuşun. Çocuklar da aynı yetişkinler gibi baştan dahil oldukları planlara daha kolay uyum sağlarlar.

Tatilde temel alışkanlıklar ve düzen devam etmelidir.

Tatilde uyku saatleri esneklik gösterse de yatma ve kalkma saatleri, kahvaltı düzeni ve diğer temel alışkanlıklar sürmelidir. Geç saatlerde yatmak ve kalkmak, tüm kişisel sorumlulukları diğer aile büyüklerinin yerine getirmesi gibi durumlar çocuğun okulun başlaması ile günlük rutine dönmesini zorlaştırabilir.

Çocuğun zayıf yanları kadar güçlü alanları da beslenmelidir.

Tatil dönemi sadece çocuğun gelişmesi gereken yanların desteklenmesi demek olmamalıdır. Çocuğun severek yaptığı, kendini yetkin hissettiği, kendine güveninin olduğu alanlarda da çocuk kendini ortaya koyabilmelidir. Kendine güveni desteklemek bir çocuğun kişilik gelişimine yapılacak en büyük katkılardan biridir.

Ders çalışmak okul döneminde olduğu gibi değil, becerilerin gelişmesine yönelik olarak planlanmalıdır.

Yaz döneminde ders çalışmak kısa saatlerde, değişik kaynaklarla desteklenmelidir. Kış döneminde izin verilmeyen bilgisayarda yapılacak akademik çalışmalar hem çok keyifli hem de yararlı olabilir.

Çocuğun anlayabileceği ve uyabileceği bir rutin oluşturulmalıdır.

Rutini planlarken çocuğun yaşı, evdeki düzen, anne babanın çalışma saatleri, diğer günlük etkinlikler göz önüne alınmalı, gerçekçi olmayan katı kurallı veya çok uzun süreli çalışma programları oluşturulmamalıdır.

Öncelik çocuğun gelişimine verilmeli, ödevler tatilin bir parçası olmalıdır.

Ders çalışmak, notları düzeltmek, eksikleri kapatmak asla tatilin ilk hedefi olmamalı, öncelik çocuğun sosyal, duygusal ve bedensel gelişimini desteklemek olmalıdır.

Günlük çalışma saati en fazla 2 saat olarak tutulmalı, bu zaman dilimi de gün içine bölünmelidir.

Çalışma saatlerinin çocuğun kendi seçeceği zaman dilimi olması önemlidir. Kahvaltı sonrası veya akşam yemeğinden önceki zaman değerlendirilebilir. Çok geç saatler veya çocuğun dışarıda olmak isteyeceği saatlere çalışma konmamalı, güneşten dolayı dışarı çıkılamayan bir zaman dilimi de çalışma ile değerlendirilebilmelidir.

Tatilde mutlaka ders dışı sosyal etkinliklere de zaman ayrılmalıdır.

Şehir içi geziler, sanat veya spor okulları, yaz okulları, akranlarla zaman geçirmek de yaz tatilinde yer almalıdır.

Tatilde ders çalışmak çocuk için dayatılan bir program değil, ortak alınan kararlar ile çalışma ve dinlenme alanlarının yaratıldığı etkinliklerden biri olarak görülmelidir. Ancak unutulmamalıdır ki, geziler, kısa tatiller, misafir gezmeleri gibi durumlarda da düzen esneyebilir, programda değişiklikler yapılabilir.

Seçil Akaygün Cüntay

Uzman Psikolojik Danışman

GÜNCE Psikolojik Danışmanlık Eğitim ve Grup Çalışmaları Merkezi